

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич

Пет незабравими дни в Града под тепетата

От 6 до 10 юли четирима спортисти от спортен клуб "Устрем" – Добрич пребивавахме в Националния център за рехабилитация на сляпо-глухи "Хелън Келър" Пловдив. С нас бяха и приятели от Стара Загора и Варна. Поводът бе обучение по боулинг. Тренировките провеждахме в "Новотел" Пловдив. Обучителите ни бяха младите преподаватели Деян Славов, Ани Ройдева и Елена Атанасова.

Ежедневно провеждахме тренировки. Признавам си откровенно, че в началото ми бе много трудно. Моята топка все попадеше в каналите. Елена ми даваше непрекъснато кураж с думите: "Няма да се даваш на някаква топка! Ти си упорито момиче". С течение на времето успях да насоча немирната топка и тя започна да попада в целта. Радвах се като малко дете. Усилията ми бяха възнаградени. През свободното време, когато нямахме тренировки по боулинг, ни организираха игри по дартс и спортна табла.

На 7 юли отидохме в Асеновград по повод откриването на спортния клуб "Станимашка светлина" към организацията на сляпо-глухите. Те разполагат с помещение, предоставено им от общината. Председателят на НАСГБ г-н Парапанов преряза лентата на новия клуб. За забавление ни представиха интересни игри, с които ще оползотворяват свободното си време сляпо-глухите от Община Асеновград.

Дните в Пловдив минаха неусетно. За пореден път изразявам своята благодарност към всички членове на екипа на Националния център - от хигиениста до директора. Когато човек работи с любов и обича хората, не може да няма отлични резултати. Винаги отивам с желание в това социално заведение, защото съм убедена, че ще бъда в приятелски ръце, които знаят как най-добре да ми окажат съдействие и подкрепа.

От сърце ви благодарим, мили хора!

Калинка КОВАЧЕВА

Кърджали

Незрящият Стоян Дялков: Подайте ни ръка, за да сме полезни

85-годишният мъж е доайен на Териториалната съюзна организация на слепите в Кърджалийско. От 30 години започват проблемите му, но се държи, дори дава кураж на младите. "Държавата ни е длъжник", смята бай Стоян.

На отчетно-изборното събрание на Териториалната съюзна организация на слепите в Кърджали 85-годишният Стоян Дялков бе преизбран за член на управителния съвет. При срещата ни с него бай Стоян сподели:

"Ние сме хора в неравностойно положение. Помощта на държавата е такава, че не ни дава възможност

да излезем от това положение. Но моят завет към по-младите е - братя по съдба, не унивайте! Борете се за своето оцеляване. Бъдете щастливи дори в своето нещастие!".

През тази година Стоян Дялков чества своя юбилей – 30 години членство в организацията. Той ни разказа за нелеката си съдба.

"С моята съпруга Екатерина се оженихме по любов. В нашето семейство заложихме на трудолюбието и честността. Работех, винаги съм бил за пример. Сега като гледам, днешната младеж търси повече материални блага и лесно спечелени пари. Работят по месец и сменят работата си.

Здравословните ми проблеми започнаха на 30 години. Въпреки това не съм се оплаквал.

Винаги съм окуражавал семейството си и членовете на организацията. Не съм пропускал културно събитие в нашия град – концерти, бележити дати, защото винаги съм се чувствал част от обществото. Благодарен съм на Шюкран Исмаил - председател на Регионалната съюзна организация на слепите, и на Фотка Митева. В трудни за мен дни ме подкрепиха с технически средства - говорещ часовник, бял бастун и говорещ апарат за кръвно налягане", казва възрастният мъж.

Бай Стоян живее в квартал "Гледка" и се придвижва с обществения транспорт. Има добри хора – когато шофьорите видят белия бастун и преклонната му възраст, помагат.

Чул, че в напредналите държави като Холандия и Германия имат платформи, удобни за инвалидите. "И в България трябва да се направят. Наистина хората със специфични потребности в Кърджали имат специализиран транспорт, но той ги вози, когато се съберат повечко. А когато се наложи да изляза със семейството си, прибягвам до обществения транспорт", споделя бай Стоян. "В жилищния блок няма рампи, където да се хвана", оплаква се също той. "Нека общината да помисли и за жилищните блокове", казва възрастният мъж.

От изолацията го спасява единствено организацията. Там намира среда, в която се чувства нужен. Като част от управителния съвет винаги дава предложения за честване на бележити дати, културни юбилеи и спортни празници.

Бай Стоян дава съвети на младите членове кои са истинските ценности в живота и е доволен, когато те се вслушват в тях. "Възхищавам се как незрящата самотна майка Селиме Иса се грижи за трите си деца." Дава за пример и младата Стоянка Симеонова, която се грижи за своя съпруг, който е останал с един крак от влаков инцидент. Дъщерята Николина Копчева с инвалидност първа степен пък гледа слепия си баща. Друг незрящ член, Никола Костов, се е отказал от семейното щастие, за да обгрижва своята майка.

Макар че всеки един от тях има зрителни проблеми, не оставят своите близки на институциите, както се среща при преуспели млади хора.

"На тези, които са обезверени, се старая да вдъхвам вяра и оптимизъм."

На събранието на сляпо-глухите Стоян Дялков също беше преизбран в управителния съвет.

"Нашата държава е все още длъжница на хората, които наистина имат здравословни проблеми и са инвалидизирани.

Помощно-техническите средства ни помагат да се движим безопасно по улиците. Като придружител разчитам на моята съпруга. През всичките тези години тя никога не ме упрекна или натякна, че не виждам, а сега и не чувам.

"Искам да споделя моята тревога и на част от хората с увреден слух - китайските слухови апарати дават дефекти и се износват за една година. А срокът за ползването им е пет години", казва 85-годишният мъж. "Желая социалното министерство да проконтролира онези фирми, които не доставят качествени апарати. Не трябва да се печели на гърба на хората с увреден слух."

"Радвам се, че хората ме избраха в управителния съвет. Докато съм жив и имам сила, ще бъда полезен на моите събрата по съдба, няма да им дам да униват. Ще се боря за защитата на нашите права и за издигането на авторитета на незрящите и сляпо-глухите. Обществото ни трябва да е наясно, че ние не чакаме милостиня. Имаме самочувствието на хора, които могат да бъдат полезни, ако им се даде възможност. Нека предприемачите не се страхуват да наемат млади хора със зрителни и слухови проблеми и да им дадат шанс да се реализират и да се докажат. Само с положително отношение към нас ще настъпи и социалната промяна", уверен е бай Стоян.

Стайко КАФОВ

На плаж на Бяло море

През един от летните уикенди 40 души, хора със зрителни проблеми от Кърджали и Момчилград, сбъднаха едногодишната си мечта да се изкъпят в Бяло море.

Екскурзията бе организирана от Регионалната организация на слепите в Кърджали с председател Шюкран Исмаил. Структурата пое и по-голямата част от разходите им.

След четиричасово пътуване автобусът пристигна около обяд на ГКПП "Капитан Андреево". И от българска, и от гръцка страна служителите, като видяха европейската карта на хората с увреждания, бяха много любезни и на чист български език ни пожелаха приятно прекарване.

Александруполис ни посрещна с много слънце и приветливи и услужливи хора, които на гръцки, турски и руски ни упътваха към плажа.

Спокойните вълни на Бяло море приеха и нас. Не можехме да се нарадваме на прохладното море, спокойните вълни и разходките по пясъчната ивица.

В следобедните часове се разходихме до центъра на курортния град, посетихме катедралния храм "Свети Николай" и видяхме втория по големина в Европа морски фар.

Разтъркахме се и по красиво проектирания централен площад, направиха ни впечатление модерните сгради и супермаркети.

Видяхме велоалеите, по които колоезачите се придвижваха по-бързо до домовете си.

След двудневна почивка част от групата отново посети Северна Гърция – този път през прохода "Маказа".

Гостоприемно ни прие Комотини, в чийто централен вечнозелен парк отдъхнахме. Направи ни впечатление 15-метровият мемориал "Мечът", увековечил подвига на героите от Втората световна война.

Отидохме до Фанари, където на плажа под сламените чадъри и шезлонги отпуснахме, отпивайки от прочутото гръцко кафе и разхлаждайки се с минерална вода. Малко преди тръгване почистихме района. Навсякъде около нас се чуваше българска реч. Сънародници от Пловдив, Смолян, Хасково, Кърджали и Момчилград бяха със семействата си на плаж.

Семейство Халиме и Шенол Ахмед сподели: "Сбъдна се едногодишната ни мечта да плажуваме на Бяло море. Аз бях там с трите си дъщери. Това ни е първото излизане в чужбина и то на море, затова изживяването е неповторимо. Направихме си много снимки за спомен и купихме сувенири за приятелите ни".

Стайко КАФОВ

Монтана

Запомняща се екскурзия

Рано сутринта на 10 юли 2015 г. членове на ТО на слепите и ТО на глухите потеглихме от автогарата в Монтана. Времето бе облачно и мрачно, но това не повлия на доброто ни настроение. Пътувахме към Дупница. Не можахме да осъществим желаната от нас среща с колегите от предприятието "Тих труд" ЕООД и продължихме към Благоевград. Тук направихме продължителна почивка. Благоевград е областен и общински център с богата история. Разходихме се в чистия и добре подреден център. Отправихме се към квартал "Вароша". С уникална архитектура, тесни калдъръмени улички,

разнообразни занаяти и исторически паметници посрещат тук гостите на Благоевград. "Вароша" е история, традиции, но и място за разходка и отдих. Кварталът е обявен за културен паметник. Посетихме и къщата-музей на Георги Измирлиев – Македончето, герой от Априлското въстание. Оставаха минути до тръгването ни отново на път, но не можехме да откажем гостоприемството на г-жа Мария Картулева – председател на РСО Благоевград, и нейната сътрудничка, които ни посрещнаха с отворени обятия. Разгледахме офисите им и благородно им завидяхме. Благодарим за сърдечното посрещане.

Следващата ни спирка е Рилският манастир. Не достигат думите, с които да се опише Рилската света обител, това чудо на архитектурата и Вярата. Създаден през 30-те години на X век на мястото на стара постница, манастирът многократно е разрушаван и възстановяван. Негов създател е свети Иван Рилски. За самия манастир се знае, че е построен от учениците му, които са дошли да се обучават при него. След безброй премествания мощите му, оцелели по чудо, през 1469 година отново са върнати в обновения Рилски манастир и до днес са обект на поклонение.

Манастирът притежава изключително богата библиотека, а музеят е истинска съкровищница със своите 35 000 исторически експоната, произведения на приложното изкуство, икони, дърворезби, култови и етнографски предмети.

За определения ни час и половина не можахме да видим всичко, но колкото и малко време да имахме, не пропуснахме да видим чудотворната икона на Света Богородица, дарена според едно предание от Мара - сестра на цар Иван Шишман и съпруга на султан Мурад I. Впечатляващо произведение на изкуството е кръстът на Рафаил. Сътворен е от цяло парче дърво. За направата му монахът е използвал фини длета, малки ножове и увеличителни лещи. Върху кръста са изваяни 36 момента от живота на Исус Христос, 104 религиозни сцени и 650 малки фигури. 12 години работи монахът за създаването на този невероятен шедьовър и за съжаление накрая загубва своето зрение.

Рилският манастир е обявен през 1983 година от ЮНЕСКО за паметник на културата със световно значение.

След като разгледахме манастира и се насладихме на неговата красота и вълшебство, се запътихме към естествената българска лечебница и балнеокурорт - Сандански. Тук ни чакаха петима приятели от местната съюзна организация на глухите. Настанихме се в хотел "Анели", намиращ се в центъра на града и въпреки че бяхме уморени, побързахме да излезем и да се разходим в уникалния градски парк. Сънят ни през нощта беше блажен след изминалия, изпълнен с положителна енергия и емоции, ден. На другата сутрин потеглихме към Роженския манастир. Накъдето и да се обърнем, погледът ни попадеше на приказните и внушителни пясъчни пирамиди. Мога да го опиша само с една дума - красота. Насладихме се на спокойствието, царящо в манастирската обител. Тук монахът надълго ни разказа историята за иконата на Света Богородица и как тя е била запазена от унищожение.

Преданието гласи, че Богородица сама си избрала място до портите на манастира и затова започнали да наричат иконата Портаитиса (Вратарница). Близо до манастира се намира гробът на Яне Сандански. Отново сме в автобуса. Навлизаме в покрайнините на мелнишките лозя. Ясно слънце е огряло над нас, за такова време човек може само да си мечтае. Преминаваме покрай гладки пясъчни скали, издигнали се над градчето, а върху тях се кипрят борчета и разнообразни малки храсти. Чудна гледка, за пръв път виждам такова нещо. Мелник е красиво градче с калдъръмени улички, дървени мостчета, суха пясъчна река, каменни настилки и зидове, дървени чардаци и стълби. Пренася те в други времена, тук цари самобитна атмосфера. Посетихме Кордопуловата и Пашовата къща. Не пропуснахме да си купим от прочутото мелнишко вино от уникалния български сорт "Широка мелнишка лоза".

След Мелник решихме да посетим църквата "Свети Георги" в село Златолист и да се потопим в очарованието на това място. Въоръжихме се с търпение, тъй като пътят дотам е с лоша настилка. Шофьорът ни бе експерт в професията си и умело преминаваше по трудните и тесни участъци. Но онова, което видяхме зад църковната ограда, си заслужаваше усилието. Твърди се, че църквата "Свети Георги" в Златолист и църквите в Катунци и Рупите формират нещо като "български бермудски триъгълник" на свети места с много силна енергия. Тук последните 30 години от живота си прекарва Преподобна Стойна (1883-1933), ясновидка, за която леля Ванга е казвала, че притежава поне три пъти по-големи дарби от нея. Хората я търсели, за да лекува болестите им, да дава съвети, да разгадава съдби и дори да отключва късмет. Един по един за по минутка заставахме в средата под купола върху мраморната плоча с изобразен двуглав орел, вперили поглед в иконата на Спасителя, и сякаш Той

одобрително затваряше и отваряше очите си. Говори се, че хора с нелечими болести, пренощували в църквата и записали се в тетрадката пред иконата, намират тук изцеление. В двора на църквата има яворово дърво, което е на повече от 1300 години. Вслушали се в поверието, че заставайки под короната му, болките ни ще изчезнат, всички прегръщаме ствола на огромното дърво, дълго стояхме в сянката му и се люляхме на трите люлки, закачени на неговите клонове. Беше много емоционално преживяване. Доволна съм, че посетихме това, докоснато от Бога, място.

Отправляме се отново на път. Отиваме към Петрич и Самуиловата крепост. Спираме пред входа на красив парк край река Струмешница. Национален парк-музей "Самуилова крепост" тържествено е открит на 23 октомври 1982 година. Останките от средновековното укрепление и селището са консервирани, а районът около него е благоустроен. Към парка-музей води красива алея. В далечината се вижда величествената бронзова фигура на цар Самуил в цял ръст, но с превити колени. Владетелят е прекършен не от поражението, а от болката по своята осакатена армия. От двете му страни на пана са изобразени релефите на войниците – едновременно трагични и величави. Съобразно християнската доктрина, пленените войни-християни трябва да бъдат освобождавани след края на войната. Византийският император Василий II потъпкал това правило. Самуиловата крепост при село Ключ е място не само на една голяма трагедия, но и свидетелство за жестокост, непозната дотогава в историята, за нечувано военно престъпление. Няма и не може да има друго определение за ослепяването на 14 000 обезоръжени и беззащитни пленници. И това е по-скоро повод за срам, а не за гордост за Българоубицеца. По спечелен европейски проект съоръженията тук се реставрират, има указателни табели, атракции като стрелба с лък и други. Остава ни хубавата гледка от наблюдателницата.

Програмата е изпълнена! Прибираме се в Сандански. В механата на хотела до ранни зори разговаряхме и пирувахме с приятелите от организацията на глухите в града. Поздравихме нечуващите си приятели с 12 юли – Деня на глухите в България. Приели съдбата си, всички ние търсим не съчувствие, а реално присъствие в обществения живот.

В неделя ни очакваха нови предизвикателства. Отправихме се към местността Рупите и дома на Ванга. Рупите са разположени в кратера на изгасналия вулкан Кожух. Тук в двора на църквата е и гробът на пророчицата, пред който се поклонихме. Скулпторът проф. Емил Попов е изваял паметник на Ванга по повод 100-годишнината от рождението ѝ. Той е монтиран върху специална основа пред мостчето, което води към църквата. Ванга е седнала на стол, ръцете ѝ са отпред.

Невероятната красота на тази местност е способна да създаде у всекиго чувство на хармония и спокойствие. Около Рупите царят един ореол на мистика и енергиен заряд, неслучайно Ванга избира това място за свой дом. Искате ли да седите тук с часове и да се любувате на откриващата се панорама. Тук всичко се движи, тича, лети, играе, плува... Нагазихме в топлите минерални води. Малки рибки нападаха нозете ни и усетихме приятен лек гъдел. Във водите плуваха костенурки и по-големи рибки. На близкото дърво бе застанал щъркел. Явно го ядосахме, защото затрака с клюна си. Стана много весело.

Сбогувахме се с Рупите и потеглихме към дома. Прекарахме три запомнящи се дни в компанията на близки и приятели. Доказахме, че макар и от различни организации, можем да живеем и да се веселим заедно.

Благодарим на кмета на Монтана г-н Златко Живков, че ни подари това пътуване, което ни накара да забравим сивото и напрегнато ежедневие.

Снежана АТАНАСОВА

София

На седемте Рилски езера

Бисерът на Рила. Това е циркусът на Седемте рилски езера, разположен в северозападната част на планината.

В Рила има няколко групи от по 7 езера. Една от тях например е Мусаленският циркус. Единствено обаче езерата, спускащи се от билото на планината по северните ѝ склонове и даващи началото на река Джерман, мощен ляв приток на Струма, са получили световна популярност като Седемте рилски езера. Това е един неповторим, единствен в Европейския континент планински мир, който внушава уважение и преклонение пред величието на природата. Групата езера има ледников произход. Разположени са на различна надморска височина и на стъпала като в огромен амфитеатър. Оградени са на запад от рида Сухия чал, на юг от Отовишкия рид с едноименния връх – Отовишки (2697 м) и на изток от върха Харамията.

Съвсем наблизко, край най-горното езеро Сълзата (2535 м) и северно от него, се издига още един връх. Той е наречен Молитвеният. Забележителен е с това, че е осеян с по-големи и по-малки каменни пирамиди. Предание разказва, че всеки камък, положен върху пирамидите, е надежда, пожелание или мечта и преди всичко молитва към Бога. Малката площадка на върха е известна още като "Престола на Петър Дънов". Оттук с поглед могат да се обхванат всичките седем езера. Затова географите и туристите са го нарекли още Езерния връх.

Магията, с която ни омайва района на Седемте рилски езера е толкова силна, че който веднъж дойде тук, завинаги в него остава непреодолимото желание да идва отново и отново. Енергийното излъчване на циркуса е толкова силно и неповторимо. Това е причината последователите на учението на големия българин Петър Дънов, известни като Бялото братство, винаги да идват тук в средата на август и при изгрев слънце да изпълняват характерния танц "Паневритмия".

Ще направим кратко описание на маршрута, който премина групата от десет души със значително увредено зрение и техните придружители. Той обхваща целия район на Седемте рилски езера.

Успоредно с това, краткото описание на отделните езера ще допринесе тези, които не са били там, да си представят красотата на това магическо място.

Тридневният пешеходен поход започна на 17 юли от долната станция на лифта край хижа "Пионерска". Желанието на всички бе да се върви пешком.

За 2 часа ходене, преодолявайки разстояние от 5 км и изкачвайки превишение от 500 м, с многократни почивки в 12 часа групата се изкачи при хижа "Рилски езера". Тя се намира на надморска височина от 2150 метра. Открита е през 1989 година. Оттук по маркирана пътека с малки слизания и изкачвания, преодолявайки пасажи от средни и по-малки по големина камъни, за 1 ч. и 30 мин. достигнахме хижа "Седемте рилски езера". Тя е открита през 1956 година и се намира на надморска височина от 2195 метра. Изградена е с доброволния, безплатен труд на самоковските туристи. По време на тази част от прехода всички имаха възможност да наблюдават Долното езеро, заобиколено от всички страни от гъста клекова гора. То е разположено на 2095 метра. Хижата е построена край северния бряг на шестото езеро, наречено Рибното (2184 м). То е най-плиткото, с максимална дълбочина 2,5 метра. От хижата по пътека, минаваща край езерото, за 15 минути достигнахме място, свързано с живота, учението и делото на Петър Дънов. Тук, високо в планината, е открито малко изворче с много студена и хубава за пиене вода, на което е изградена малка чешмичка. По пътеката срещнахме хора, носещи в ръце туби, напълнени с тази вода. Те твърдят, че водата е благодатна.

На десетина метра над чешмичката върху неголям скален отломък са изписани следните слова, на които автор е учителят Дънов:

*"Братя и сестри, майки и бащи,
приятели и странници,
учители и ученици,
слуги и господари,
Вий господари на живота,
отворете сърцата си за доброто
и бъдете като този извор!"*

По-нататък пътеката продължава в югоизточна посока и след десетина минути прекосява буйния поток, който дава началото на Рибното езеро. Високо над това място се издига характерният

конусообразен връх Харамията. Той е една от забележителностите на този ландшафт и се вижда от всички точки на циркуса. След още 20 минути по добре очертана пътека групата пристигна край езерото Трилистника. То е петото езеро и е разположено на 2216 метра. Съвсем наблизо край него е малка каменна сграда, собственост на ДГС - Дупница, в която са създадени условия за нощуване на десетина души. В близкото минало тя изпълняваше функциите на риболовния. Добиваха се малки рибки балканска пъстърва и се разселваха в езерата. Целият район е част от Национален парк "Рила". Риболовът в езерата е забранен!

В тази сграда туристите от СКИ "Пираните" нощуваха две нощи - подарък от горското стопанство в Дупница.

Нагоре по маркираната пътека се минава покрай четвъртото езеро Близнака, което е на 2242 метра. Наречено е така, защото при продължителни суши нивото на водната повърхност намалява и то се разделя на две. Това езеро получава води направо от първото езеро Сълзата през красивия водопад от връх Езерник и от третото езеро - Бъбрека. Заслужава да се отбележи, че то се отводнява по два различни начина. По единия водите му отиват към езерото Трилистника, а по другия – направо към река Джерман. От каменната къщичка по пътеката за един час се излиза край езерото Бъбрека при надморска височина 2313 метра. Наречено е така поради бъбрековидната му форма. Освен споменатата при езерото Бъбрека се събират още две пътеки. Тази, която идва по Сухия чал откъм горната лифтена станция и хижа "Рилски езера", и другата - откъм хижа "Скакавица".

По-нататък с изкачване по стръмна камениста пътека за около 30 минути се достига до поток, идващ от езерото Окото. Тук пътеката се разделя. Тази вдясно (северозападна посока) води към хижа "Иван Вазов". За езерото Окото и по-нагоре се продължава по стръмната пътека, обикаляща североизточния край на езерото. То е разположено при надморска височина 2432 м и е най-дълбоко между Седемте рилски езера – 37 метра. По северните склонове на Отовишкия рид, стремглаво спускащи се към това езеро, целогодишно белеят снегове.

Най-горното или първото езеро в този циркус е Сълзата – 2535 метра. Отгича се чрез красив водопад от Езерния връх направо в езерото Близнака.

Географите, съвсем правилно, номерират езерата отгоре надолу, така както гравитачно и напълно естествено се спуска водният поток. Ние отбелязахме езерата отдолу нагоре, така както най-често ги обхождат туристите.

През третия ден от похода бе преминал маршрутът от сградата на горското стопанство до езерото Бъбрека и оттам в северна посока по рида Сухия чал, по приятен за движение тревист терен, до хижа "Скакавица".

Нека не пропуснем, че тръгвайки от горската къщичка, вниманието на групата бе привлечено от приятните звуци на музика, която съпровождаше последователи на Дънов. На полянката край езерото Трилистника, облечени в белите си дрехи, те изпълняваха упражненията от танца "Паневритмия". Хижа "Скакавица" е триетажна модерна сграда със столова и ресторант, заела мястото, където в близкото минало се намираше първата туристическа хижа в България, построена през 1921 – 1922 година.

След едночасов престой и обяд групата продължи надолу по стръмната пътека, осеяна с много камъни и корени на вековни иглолистни дървета.

Тридневният пешеходен поход приключи успешно в местността "Зелени преслап", където е създаден малък ваканционен център.

Най-сърдечна благодарност отправяме към директора на ДГС - Дупница инж. Атанас Диманков за предоставената възможност безвъзмездно да ползваме две денонощия уютната малка сграда, намираща се на най-красивото място, в средата на езерния циркус, и за удобното и безплатно превозване на групата от Дупница до изходния пункт и обратно.

Ще минат години. Някои от участниците в този поход навярно отново ще посетят приказния свят на Седемте рилски езера. Споменът за преживяното в тези три дни обаче ще остане задълго!

Георги ПЕТРУШЕВ

Красотата е в духовността

Под това мото от 31 август до 7 септември в Народна библиотека "Иван Вазов" – Пловдив се състоя изложба на произведения на хора със специфични възможности. Участваха творци от няколко неправителствени организации – Съюз на инвалидите – дружество Пловдив, ССБ – РСО Пловдив, Национален алианс на хората с редки болести, НАСГБ – ТО Пловдив, както и такива, нечленуващи в определена организация. Идеята, инициативата, както и основната тежест по организирането на събитието бяха на дружеството на пловдивските инвалиди с председател Вяра Мисчиян. Пловдивската регионална организация на слепите има дългогодишна традиция в това отношение, но редиците на нашите участници пооредяха и по-мощно мероприятие от този род можехме да реализираме само съвместно със сродни организации.

Изложбата беше разположена на втория етаж, във фойето до читалня 1. За трудноподвижните хора и ползващите инвалидни колички има асансьор от партера на библиотеката.

Посетителите можеха да разгледат плетива, макраме, гоблени, бродерии и шевици, картини и фотографии, дърворезба, сувенири от керамика, украшения от различни материали. Изложени бяха готварска книга и том от Библията на брайлов шрифт, предоставен от Стефка Стойчева - председател на Християнски център "Благодат", както и издания на отделни автори и сборници от литературен клуб "Следа" към пловдивската регионална организация на слепите. Всеки от участниците беше изявил своите умения и майсторство. Общото послание бе: "И ние можем – дайте ни повече възможности".

Шест наши участнички представиха свои изделия – Радка Христова и Гинка Примова са специалисти в изработката на макраме, Мария Йорданова е утвърдена майсторка на детски и бебешки плетива, Маргарита Балева е известна с красивите си бродерии и гоблени, а Яна Цветкова с украшенията си – гердани, гривни, обеци, от различни материали. Заедно с майка си Яна е открила магазин, където най-добре може да се види богатството на творческата ѝ фантазия.

Най-новата участничка в изложението бе Гергана Кисьова. Тя изкарва курса по арт-терапия в НЦРС и се запалва от изкуството да се правят изделия от керамика. Включва се в проект, благодарение на който и е осигурено ателие, пещ и гърнчарско колело. Работи с хъс и вещица – предпоставки за една успешна бъдеща реализация на това поприще.

Три от участниците в изложбата, членуващи в Съюза на слепите, както и в НАСГБ – Кирил Дамянов, Димка Дамянова и Илия Кърджанов, се представиха от пловдивската организация на сляпо-глухите.

"На днешния свят липсват красотата, духовността и човечността – каза при откриването на изложбата директорът на НБ "Иван Вазов" Димитър Минев. – Ние сме длъжници на хората със специфични възможности и съм доволен, че с тази изложба в библиотеката дадохме възможност те да покажат своите таланти."

Хората с увреждания си пожелаха да бъдат забелязани – може би известна гаранция за това беше присъствието на ръководителите на някои институции като Надя Танева – директор, и Донка Аргирова – началник на отдел "Хора с увреждания – социални услуги" на дирекция "Социално подпомагане" Пловдив, Веселина Ботева – директор на дирекция "Социална политика" към община Пловдив и други.

Георги ГЕНОВ

Магията Рожен

На 18 и 19 юли 2015 г. с едно микробусче съставът за обработен и автентичен фолклор "Тракийски

цвят" тръгна за участие в Роженския събор. Колите пъплека като мравешка нишка по склоновете на красивата Родопска планина. Величествената природа ни подготвяше за предстоящите тържествени мигове. А ние, за да ги съпреживеем, си подарихме една нощувка в Смолян. На следващия ден продължихме, обнадеждени и амбицирани, за сцена номер 4.

По пътя към сцената обяснихме на последния пътен полицаи, че сме незрящи участници, за да ни ориентира. Той попита и шофьорът ли е ....такъв. Приехме го като шега.

Сложихме автентичните си тракийски носии и направихме бърза репетиция. Не излезе нищо – стегнати гласове, предсценична треска.

Обявиха ни и се качихме на сцената.

Един родопски бриз с мирис на прясно окосена трева и мащерка изтръгна от нас най-доброто. Изпяхме с душите си впечатляващите разработки на "Забола е Милка две бели лалета" и "Годоро ле, черноока". Благодарихме с поклон на оваците и грабнахме сърцата на журито. Слязохме от сцената със самочувствието на победители, а игличките на боровете потреперваха от удоволствие.

На финала на събора чановите с многообразните си гласове ни пожелаха успех и до нови срещи.

Ние се върнахме с най-високото отличие – плакет. За мене това е приз като от олимпиада.

Благодарим на Регионалната организация на ССБ с председател Велик Атанасов, че помогна това да се случи.

Софи АСЕНОВА

Плевен

Еднодневен излет до Крушунските водопади

Стана традиция двата клуба - на слепите и на инвалидите в Плевен, да организират съвместни мероприятия. Едно от тях бе проведеният на 8 август 2015 излет до Крушунските водопади. Повечето от участниците в него бяха ходили на това място неведнъж. Това бе поредния излет, който предостави възможност на хората да се разведрят и отпочинат в непоносимите летни жеги, да забравят за проблемите си и да се откъснат, макар и за малко, от шумотевицата на града. При пътуването те споделяха помежду си спомени и емоции от други такива излети, екскурзии и почивки. Всички участници преминаха по цялото трасе, изградено като екопътека. Множеството метални мостчета, полегати участъци и други приспособления улесняваха придвижването край водопадите до най-високата им точка. Пейките и беседките под прохладните сенки бяха места за честите спирки и отдиш. Ресторант "Маарата", който се намира в началото на парка, ни освежи и подкрепи с разхладителни напитки и вкусна храна. Предварително към този излет имаше огромен интерес, местата бяха много бързо ангажирани и дори останаха желаещи, които за съжаление не успяха да се включат. Тази природна забележителност е изключително красива, намира се само на 50 км от Плевен. Крушунските водопади са най-високият травертин (каскада от водопади) в България. Намират се близо до село Крушуна, Община Летница. Образувани са от множество карстови тераси. В началото споменах, че това е едно от многото съвместни мероприятия на двата клуба. През октомври 2014 г. проведохме еднодневна екскурзия до румънската столица Букурещ, а през май 2015 г. посетихме съвместно историческия комплекс "Калето" край Мездра и Регионалния исторически музей във Враца. Тук е мястото да благодарим на инж. Павлин Ангелов - председател на РСО Плевен, и Володя Атанасов - председател на ТСО на ССБ в Плевен за отличната организация при провеждането на

колективната почивка за 52-ма членове на плевенската организация в Шипково, в нашата почивна станция - хотел "Релакс". Всичките почиващи са възхитени от радушното посрещане от страна на управителя Велизар Хинков и вниманието на целия обслужващ колектив.

Румен ПЕТКОВ

ИНТЕРВЮ Блиц

Вече шест години конкурсът за поезия "Зрящи сърца", рожба на програма "Христо Ботев" на Българското национално радио, приютява даровитото вдъхновение на слепите поети в България. Понеже Бог е отредил хората със зрителни увреждания непрекъснато да се борят с проблемите в живота, те намират утеха в най-истинската форма за душевна разтуха - писането на стихове. Подадената ръка от страна на Националното радио е жест, за който може много да се говори. Ние, слепите поети, дължим огромна благодарност на целия екип на предаването "Познати, непознати" и главно на водещата Цвети Николова за възможността стиховете на повече от сто наши приятели и колеги по съдба да видят бял свят. Едни по-добри, други още по-добри, но всички еднакво силно заредени с позитивна енергия и нагласа за свобода на мисълта.

С две от дамите, участвали в поетичния конкурс, спечелили първо и второ място, искам да ви срещна днес и да представя техните творчески дръзновения на вашето внимание под формата на едно импровизирано блиц интервю.

Това са Лушка Маджарова от град Лъки и Димка Дамянова от Пловдив.

- Откога се занимавате с писане на стихове?

Лушка:

- Започнах да пиша, след като загубих зрение. Не съм правила опити да пиша стихове по-рано поради житейски обстоятелства. Всичко дойде от само себе си и стигна до издаването на първата ми стихосбирка "Живот като миг".

Димка:

- От ученическите години. Тогава беше времето на лексиконите. На кратките стихове от типа на хайку. Обичах много да пиша стихове и да ги чета на приятели в компания. Казвах ми, че трябва да стана писателка.

- Какво ви доведе в "Зрящи сърца"?

Лушка:

- Искях да докажа себе си и да покажа, че съм като другите.

Димка:

- Изпратих моите стихове за конкурса с мисълта да проверя дали това, което съм написала като незряща, ще докосне сърцата на околните.

- Конкурсът е главна част от проекта на програма "Христо Ботев" "Познати и непознати".

Какво не знаем за вас?

Лушка:

- Хората, които ме познават, знаят всичко за мен. Стремя се да правя това, което ми създава радост. Като знам, че достойните личности живеят до 120 години, както се казва – ще поживеем и ще видим.

Димка:

- Преди да загубя зрение бях национален състезател по скокове във вода. Имам 101 скока. Сто и вторият се оказа фатален. Завършила съм Музикалното училище в Пловдив.

- Двете сте като в онази песен за двата стръка иглика. Едната израснала в топлата пазва на Средна гора, а другата под жаркото тракийско слънце. Какво ви топли, когато ви обгърне студенината на околния свят?

Лушка:

- Честно да ти кажа, за мен няма студенина. Обгърната съм отвсякъде с хубави хора. Имам прекрасно семейство. Децата и внуците ми помагат във всичко. Имам чудесен съпруг, който бди над мен като орел. Не дава да падне косъм върху главата ми.

Димка:

- Когато ме обгърне студенината на околния свят, разчитам единствено на акумулиращата печка. Шегувам се, разбира се. Най-много в живота ме топли обичта на моя съпруг, песента на славея на двора, лъчите на слънцето, които ме докосват сутрин рано.

- Как изглежда светът през очите на незрящите?

Лушка:

- Загубих зрение на 37 години. Това, че познавам света като зряща, е невероятно. Сънищата ми са наситени с цветове. Виждам цветята и дърветата както преди и когато отворя очи, имам чувството, че съм с нормално зрение. В началото ми беше трудно. Сега е друго. Свикнах и благодарение на семейството се намирам в отлична форма във всяко едно отношение. Светът е прекрасен и трябва да се стремим да продължаваме хубавите мигове.

Димка:

- Светът през очите на незрящите изглежда много интересен. Понякога тъжен, понякога палав и игрив, но винаги весел и непредвидим. И пълен с какви ли не изненади.

- Според вас какво е необходимо на хората, за да бъдат щастливи?

Лушка:

- Да си помагат един на друг и да не изпаднат в отчаяние. Да бъдат силни духом. Да не ги напуска никога обичта в сърцата. Човек трябва да живее преди всичко с любов.

Димка:

- Да няма войни и да има истинска любов между хората. Всеки да бъде готов да помогне на другия, за да бъде щастлив като него.

- От какво ви боли най-много?

Лушка:

- От това, че някои хора нямат хляб и топлина в домовете си. Моля да няма бедни и болни. Ние, хората с увреждания, сме равноправни и се борим непрекъснато за правата си. Трудно е, но нямаме друг избор.

Димка:

- Най-много ме боли от предателството. Особено когато е било от човек, когото съм обичала и държала на него.

- Най-трудната крачка във вашия живот?

Лушка:

- В живота съм имала много трудни крачки, но не съм се спирала, не съм се страхувала да ги направя. На препятствията съм гледала като на нещо мимолетно и не съм се огъвала пред тях.

Димка:

- Когато се налага заради това, че съм сляпа, да си премълчавам. Това ме убива.

- С какво не бихте се разделили никога?

Лушка:

- С любовта в сърцето ми.

Димка:

- С плюшените играчки, изпълващи немалка част от дома ми, и двете котета, които ме посрещат с много любов, когато се прибирам вкъщи.

- Каква е цената на зрението?

Лушка:

- Голяма. Неоценима. Ценя дори и това, което ми е останало. Частицата светлина, която ми е останала, е по-ценна от всичките пари на света.

Димка:

- Какво е небе без слънце, нощ без звезди? Така бих определила да имаш или да нямаш зрение. А що се отнася за цената - зрението няма цена. То не може да се купи нито със злато, нито с диаманти.

- А каква е цената на приятелството?

Лушка:

- Приятелството и предателството вървят ръка за ръка. Виновни са и двете страни.

Димка:

- Изобщо има ли го в днешни времена?

- Имате ли кумир и кой е той?

Лушка:

- Кумирът, към който се стремя цял живот, е бъдещето. Бъдещето е моят кумир.

Димка:

- Лили Иванова. Нали помните какво бяха казали преди години за нея - времето се бои от пирамидите, пирамидите се боят от Лили Иванова.

- Славата тежко бреме ли е?

Лушка:

- За мен славата не съществува. Не съм се чувствала никога велика. Стремяла съм се да дам на другите най-доброто от себе си.

Димка:

- Категорично да! Тя винаги е била съпроводена с много лишения и труд и още повече - завист от страна на ближните, когато постигнеш някакъв успех.

- Освен с писане на стихове с какво друго се занимавате?

Лушка:

- Имаме голяма градина. Моят съпруг я направи с цел да има къде да ида, когато искам да си почивам. Садим картофи, домати и други видове плодове и зеленчуци. Занимавам се с домакинството като всяка нормална българска жена. Спортувам дори и на тези години, на които съм в момента. Вземам участие в ежегодните национални и международни спортни мероприятия, организирани за хората в неравностойно положение.

Димка:

- И аз като Лушка не си стоя мирно и кротко вкъщи. Голямата ми слабост обаче е музиката, благодарение на която със съпруга ми повече от седем години обираме оваците на публиката из цялата страна. Лично аз с много любов пея песните на моя кумир и хората казват, че съм втората Лили Иванова. Старая се да спортувам активно, обичам шопинг терапията. Болна съм на тема чистота. Обожавам готвенето.

- Опишете се с едно изречение...

Лушка:

- Обичам сутрин по роса да тичам, с очите си света пред мене да обгръщам и никога от идващия ден глава да не отвърщам.

Това е, такава съм, не крия.

И вие ми простете,

че воля имам да летя.

Не ме съдете.

Димка:

- Борбена, упорита, любеща и състрадателна.

- Вашето послание към читателите на списанието...

Лушка:

- Да се обичат и да вървят ръка за ръка в живота!

Димка:

- Раздавайте обич, за да я получавате!

Кирил ДАМЯНОВ

КОНЦЕРТ Летен купон с "Веселите момчета"

Мощен купон разтърси Борисовата градина на 15 юли. В приятната лятна вечер "Веселите момчета" превзеха на бордаж сърцата на своите многобройни почитатели. Повече от 150 души, изпълнили естрадата до стадион "Българска армия", се насладиха на таланта на Светослав Калвин, Александър Попов и Тодор Митев. Сред тях имаше както специално поканени на събитието хора, така и съвсем случайно преминаващи със своите велосипеди влюбени двойки, поспрели за час да се разхладят с по някоя биричка и да послушат любимите си български песни.

Любовта влетя в пространството още с първото парче - "Две следи", и не пожела да си тръгне до края на шоуто. Нямаше начин – немирната птица не можеше да устои на очарованието на такива парчета като "Обич за обич", "Светът е за двама" и "Спри до мен", поднесени със собствения почерк и уникалното вокално майсторство на "Веселите момчета". Оригиналният аранжимент на "Девојко, мари, хубава", авторските композиции на групата, както и китката фолклор от Македонския край на родината ни тотално обраха точките и подготвиха публиката за кулминацията с библейски мотив – "Нека бъде светлина!". Още не бяха заглъхнали последните акорди на песента, когато хората взривиха парка с възгласи "Още, още!". Момчетата не останаха длъжни на верните си фенове и изкараха на бис прочутата "Клетва" от прекрасния български филм "Вчера". Накрая, естествено, остана време за автографи, снимки за спомен и весели закачки, след което, заредени с позитивна енергия, почитателите на добрата музика се разляха по улиците на юлска София.

С безусловния си талант, с артистичното си присъствие, дори с подбраното сценично облекло "Веселите момчета" за пореден път доказаха, че нещата могат да се случват, стига да я има онази доза толкова необходим професионализъм, която да разчупи стереотипа на самодейността. Останалото е въпрос на добра организация, частица помощ от страна на институциите и спонсорите и най-вече на реклама, без която е невъзможно да бъдеш забелязан в пазарния свят.

Концертът се осъществи с любезното съдействие на Столична община по програма "Култура" и беше нагледен пример за интеграция в действие. В музикалното изкуство няма зрящи и незрящи, а само можещи и неможещи. "Веселите момчета" го могат и го могат добре. Затова и имат своята аудитория и своите верни приятели далече извън пределите на Съюза на слепите в България. Не е ли именно това нещото, което изпълва думичката "интеграция" със съдържание!? И ако е това - защо не се инвестира

достатъчно в него!?

Петър КАЛИНОВ

ОБЩЕСТВО Вече пазаруваме сами в "Билла"

За една сбъдваща се мечта на хората, лишени от зрение

Вероятно всеки човек, лишен от зрение, си мечтае за по-голяма самостоятелност и по-малка зависимост от виждащите си приятели и роднини. Изумително е усещането, че си успял да направиш нещо сам, та дори то да е нещо съвсем обикновено и незначително за виждащите хора, като например да отидеш да си напазаруваш.

През октомври тази година популярната търговска верига "Билла" отбелязва 15-годишнината си на българския пазар.

От появата си в България през 2000 година до днес популярността на магазините "Билла" не престава да расте както сред клиентите, така и в класациите на българските работодатели, където е сред десетте компании, осигурили най-много работни места. В момента мрежата обхваща по-голямата част от страната, като включва 92 търговски обекта и около 4000 служители, работещи в тях.

Търговската верига предлага голям асортимент от хранителни и нехранителни продукти, а сериозна част от програмата ѝ за корпоративна и социална отговорност е петгодишното сътрудничество с един от детските домове в София, където регулярно се даряват финансови средства и храни.

Една от основните цели на компанията е подпомагането на българското производство чрез така наречените "Градини на Билла", където се отглеждат плодове и зеленчуци с високо качество в естествени условия, което осигурява и работни места за хората в малките населени места. Компанията работи с над 30 български производители на плодове и зеленчуци и по този начин осигурява сезонна заетост, като продукцията се сертифицира по собствен стандарт (деветата компания в света, която е регистрирала подобен).

Сериозна е и политиката на "Билла" по отношение на опазването на околната среда, като строго се контролира консумацията на електрическа енергия и събирането и предаването за рециклиране на отпадъците.

Вероятно много малко от българите знаят откъде произхожда "Билла" и кой е нейният основател. Всъщност търговската верига в България е българска по дух, но началото ѝ е поставено още през 50-те години на миналия век от австриец Карел Влашек, който е бил пианист. Той решава да се заеме с търговия и отваря първия си магазин за парфюмерия и козметика на ниски цени. През следващите години го доразвива в хранителен магазин и към 1996 година съществуват вече няколко търговски вериги. През 1996 година основателят продава компанията на настоящия ѝ собственик – немски концерн.

Освен в България търговската верига е популярна и в Румъния, Русия, Украйна, Хърватска, Чехия, Словакия и Австрия, където се намира и седалището ѝ.

По отношение на служителите си компанията провежда специално обучение, а от началото на тази година функционира и социален фонд за подпомагане на нуждаещите се хора от персонала и техните близки.

Сериозна е и обществената ангажираност на компанията, като през миналата година тя бе една сред първите, изразили съпричастността си, съвместно с БЧК, към пострадалите от наводненията чрез

акцията "Купи и дари".

Една от най-новите инициативи на "Билла" е свързана непосредствено с качествено обслужване на клиентите и по-специално на хората с нарушено зрение.

От няколко месеца се заговори, че "Билла" България ще предоставя официално услугата "Асистент при пазаруване". Услугата работи от края на месец юли и на практика всеки незрящ, който влезе в магазина без придружител и носи бял бастун, ще бъде забелязан от служител на "Билла" и ще му бъде предложена помощ при пазаруването. Служителят е длъжен да информира кои стоки са на промоция, какъв е наличният асортимент и на какви цени се предлагат. Освен това задълженията му включват и поръчка на такси, ако клиентът има нужда и изяви желание, както и изпращането и настаняването му в превозното средство. За получаване на услугата не е необходимо тя да бъде предварително заявявана по телефона. Няма и ограничен достъп за използването на кучета-водачи. В момента "Билла" все още не предоставя услугата "Доставка на продукти по домовете", но такава идея се обсъжда. Услугата "Асистент при пазаруване" вече работи в мрежата от магазини "Билла" в цялата страна и важи за всеки един от тях, с някои изключения като Силистра и Димитровград, където в края на 2012 г. магазините се е наложило да бъдат закрити.

За улеснение на незрящите в този брой публикуваме пълен списък на магазините в България с точните им адреси, като при разкриването на всеки нов търговски обект своевременно ще информираме читателите.

Асистирането при пазаруването не е лимитирано по времетраене и покрива нуждите на клиента от влизането в магазина до заплащането на касата и помощта при излизането. При необходимост, ако служителят бъде помолен от незрящия за съдействие, той може да го изпрати до близка спирка на обществения транспорт, но това би се случило при действително крайна необходимост и при лична уговорка.

Инициативата е действително чудесна и изключително полезна за хората, лишени от зрение, тъй като ще облекчи ежедневието им, а и ще ги накара да се почувстват по-самостоятелни и полезни за себе си и семействата си.

Марина ПЕТКОВА

ПОЛИТИКА *Защо и аз на избори?*

"Не се тревожи, че нямаш висок сан. Тревожи се дали си достоен за висок сан."

Конфуций

"...има една разлика между изборите, начертани в избирателния закон, и изборите в действителност."

Из "Бай Ганьо прави избори", Алеко Константинов

Столицата е за всички, в това число майките, които бутат в количките бъдещето на България, възрастните хора, които са се трудили и изграждали България, хората с увреждания, които така или иначе са част от това общество и в голямата си част са негов продукт. Столицата е за всички, независимо дали имат сензорни, физически, възрастови или други затруднения. Всяко общество е пъстра смесица от индивиди и именно това го прави общество, а не безлична маса.

Всички сме свидетели на това, че колосални средства се харчат за ремонти, транспортни и други

обновления, строежи и прочее. По същество това е признак на прогрес, но ако се прави некачествено и без замисъл, че е в полза на всички хора, тогава просто се харчат парите, без да има максимална и дълготрайна полза от тях.

Основните стълбове на всеки строеж, ремонт, транспортно или друго обновление би следвало да бъдат качеството и достъпността.

По отношение на достъпността има наредба, която урежда въпроса, но тя не се спазва или ако се спазва – това е частично и бутафорно.

Христоматиен пример е столичното метро – най-удобният транспорт за столичани и гостите на София, но се наблюдава уникална мимикрия на достъпност.

Та към въпроса – защо и аз на избори?

Отговорите са многобройни, но в най-кратък вариант става дума за следното:

* Защото искам София да бъде по-добро място за живеене.

* Защото искам всички хора в София да имат възможност да се придвижват максимално безопасно и лесно, в това число възрастните хора, майките с колички и хората с увреждания.

* Защото искам в София, когато се харчат пари за строежи, ремонти и транспорт, те да са съобразени с оная същата наредба, която е толкова страхотна на хартия и на сайта на МРРБ, че чак на човек му се иска да живее в оная страна, в която са я приели същата тази наредба. А тази страна е България! Та аз искам тази наредба да оживее и да се спазва.

* Защото искам София да бъде наистина една европейска столица, а не ориенталско кътче.

* Защото искам столицата на родината ни да бъде достъпна за хората, в това число възрастните хора, майките с колички и хората с увреждания. Достъпността е от полза за всички, но за посочените групи е от жизнено важно значение.

* Защото искам да получа отговор на редица въпроси, сред които са и тези, но и много други:

- Защо метрото се изгражда в разрез с всякакви норми за реална достъпност?

- Защо новоизграждащата се светофарна система в София е недостъпна за хората с увреждания?

- Защо надвисналите клони над пешеходните зони не се изрязват, което причинява сериозни неудобства и в някои случаи травми?

- Защо говорещите табла по спирките, където ги има, на практика са нефункционални?

- Защо бутоните на вратите на тролите и трамваите в столицата не са адаптирани за хора с увреждания, а фактически са недостъпни за тях?

- Защо булевард "Витоша", който наскоро беше обновен, изобщо не е съобразен с нормите за достъпност?

- Защо на многобройните срещи в СО, на които лично съм присъствал и съм бил част от страната, която е настоявала за достъпност, не беше обърнато никакво реално внимание и не бяха взети предвид нормативно оправданите от наша страна предложения, които са задължителни за достъпността?

- Защо децата ни няма къде да спортуват?

- Защо наемите на общинските спортни обекти, доколкото ги има, са на непосилни за обикновените хора цени?

- Защо хората с увреждания просто няма къде да тренират и да се състезават в българската столица?

- Защо социалните услуги, предлагани от СО, не са съобразени с реалните потребности на бенефициентите?

- Защо услуги, които са крайно необходими за някого, се дават на хора, които не са в потенциална или крайна нужда?

Защо...? Защо...? Защо...?

Много са "защо"-тата, дори бих казал, че са безбройни и в случай че получа доверието на софиянци, ще отдам цялата си енергия и капацитет за получаването на отговорите и за намирането на решенията, за да могат всички хора в София да се чувстват сигурни и да изпитват удоволствие от това, че живеят, работят и отглеждат децата си в една европейска столица. И когато асансьорът не работи (който и да е асансьор) и майката с количка не може да се придвижи, да получи адекватен отговор на въпроса "Защо не работи?". И на втория въпрос, който е също от изключително значение и важност - "Кога ще бъде оправен?".

Ще работя за централизиран, реален, за истински, за функционален телефон за информация и сигнали, защото сегашните са пълна и невероятна бутафория, доколкото ги има, разбира се. Това е личен опит.

Получавайки доверието на столичани, аз обещавам, че изцяло, без никакви резерви и въпросителни, те получават моята отдаденост, интелект и ентузиазъм.

За пръв път се явявам на местни избори, защото установих, че единствено чрез политиката могат да се направят реалните и бленувани промени, към които съм се стремял много години.

Фактът, че съм на трето място в листата, е ясен знак, че политическата сила, която представлявам - "Движение 21", извежда на преден план като приоритет именно социалната сфера. Колко партии се интересуват реално от тази проблематика? Въпросът, разбира се, е риторичен, така че няма да давам отговор.

При наличието на преференциален вот моята кандидатура за общински съветник е алтернатива на царящото бездушие, с което се сблъскват постоянно хората и най-вече тези от по-уязвимите групи като възрастните, майките с колички и хората с увреждания. Бих искал да бъда техният мажоритарен кандидат, а след това и представител в Столичния общински съвет, който по същество е местният парламент, изправен срещу това незадоволяващо обикновения човек статукво.

Бидейки на трето място в листата за общински съветници на политическа партия "Движение 21", аз бих искал да бъда подкрепен от всички, които искат архитектурна достъпност, транспортна достъпност, достъпност до услуги и въобще ключовото понятие е именно достъпност.

Трябва също да кажа, че бях издигнат и ще участвам в надпреварата за районен кмет на район "Искър" в София.

Вярвам, че София и всички ние, които живеем тук, можем да постигнем онова, за което завиждаме на така наречените развити градове. От нас зависи да не си хвърляме фасовете по улиците, да не толерираме нередностите, да помагаме на себеподобните си на улицата или в транспорта и прочее. Вярвам, че ние можем да събудим нашето съзнание и да го предадем и на по-дълбоко заспалите от нас. На всички вас, софиянци, бих искал да кажа, че давайки ми вашето доверие, няма да съжалявате нито за миг, защото в мое лице в Общинския съвет на София ще имате един постоянен работяга, който ще иска, ще проучва, ще предлага, ще пита, ще настоява, ще работи за общото благо, защото без общо благо няма как да има частно благо, така че искаме ли лично благо - следва всички заедно да си организираме общото благо.

д-р Иван ЯНЕВ

Иван Янев е роден на 23 февруари 1977 г. в Перник. Като дете след инцидент губи зрение. Завършва УДНЗ София. Завършва история в СУ "Свети Климент Охридски", където впоследствие защитава и докторска дисертация по история. Работи в Министерството на образованието и науката. Семейен, с две деца – момичета.

ПРЕМИЕРА С дъх на море

В навечерието на Деня на Варна – 15 август 2015 г., излезе от печат поетичната книга "С дъх на море". Под това заглавие седем незрящи автори от град Варна обединиха своите творби, посветени на вечните теми за морето и любовта. Книгата стана възможна благодарение на финансовата подкрепа на Фонд "Култура" на Община Варна. Тя е посветена на 15-годишнината от създаването на Фондация "Съпричастие", която беше основен изпълнител на проекта.

Поетичната стихосбирка беше осъществена от екип в състав: координатор Йоана Минева, редактор Марияна Хруза, фотограф Геновева Зашева и печатница "Колор принт". Книгата беше представена на

13 август в Арт-салона на Радио Варна. Премиерата беше посетена от много варненци, тъй като Радио Варна анонсира събитието в сутрешните си новини. За представянето на книгата бяха поканени всичките 7 автори: Веселина Стоилова, Димитър Грудев, Веселина Василева, Йордан Георгиев, Светла Иванова, Светлозар Алексиев и Бонка Колева. Водещите Снежана Георгиева и Пламен Георгиев прочетоха стихове от авторите и вляха своята чувственост в поетичната атмосфера на събитието.

Ето какво написа в своя предговор редакторката Марияна Хруза – известна варненска поетеса:

"Имаме си въображаем остров в морето на мечтите. Там се раждат и почиват след безбройни полети думите ни. Думите, окрилени от свободата на храбри мисли и искрящи чувства. Там няма ограничения – рамки, условности. И светлината е ярка. Светлината, за която са нужни вътрешни сетива. Тя напоява словата ни с вяра, надежда и обещания. Обещания не толкова за равен и предсказуем, а за по-истински и пълноценен, стихотворно мъдър живот.

Събрали сме тези стихове с дъх на обич и море за теб, читателю! Дано нашите споделени съкровения облъхнат ума и докоснат душата ти с обич, бяла от красота и болка, с дантелена пяна от вълни и с лъх на влюбен бриз... Прегръщаме те със звънтежа на римите и ритъма, събрал ни заедно, нас - зрящите в словото, и теб, който съзираш и галиш думите ни с благодарност.

И нека нашият въображаем остров стане наша реалност. Осъществена мечта. И случила се звездна среща.

Там, сред звездните селения, всички сме...почти еднакви. Различни са не сетивата, а само крилата ни. Крепки крила ви желая, приятели!"

Веселина СТОИЛОВА

А ето и 3 подбрани творби от стихосбирката:

ОБИЧАМ ТЕ, МОРЕ

Веселина СТОИЛОВА

Обичам те, море, тъй светло и безкрайно!
Обичам твоите волни, нестихващи вълни.
Ти слънцето изкъпваш в утрото омайно
и в залеза то гмурва се във твоите дълбини.

Обичам те, море, тъй бурно и сурово!
Обичам твоите силни, обветрени мъже,
които се завръщат и тръгват пак отново.
Без тебе те не могат – как властно ги зовеш...

Обичам те, море, тъй нежно и красиво!
Обичам твоята топла и галеща вода.
Пред тебе се заклеват все влюбени щастливи,
за обич и за вяроност прошепват своето "да".

Обичам те, море, безгрижно и богато,
отворена врата към нови светове.
Прекрасно си и в есен, и в зима, пролет, лято.
И пазиш любовта през всички векове.

КАК ТЪЖНО Е МОРЕТО

Йордан ГЕОРГИЕВ

Как тъжно е морето в късна есен,

обвито със мъгла и звезден прах,
без прелестния звук на птича песен,
без истинския, топъл детски смях.

А тъкмо тук, край него, сме израсли.
И с онзи плам на бъдещи творци
се къпехме в мечти и водорасли,
градяхме с пясък кули и дворци.

Защо си тъжен днес, мой стар приятел?
Помилвай ме със хладните вълни!
Аз пак съм тук – все същият мечтател.
Не помниш ли отминалите дни?

Мълчи. И само нежно ме облива.
И сякаш чувам тихия му зов,
че не студът го кара да изстива:
то просто е студено без любов.

Загледан няма в синята обител,
аз бавно проумявам мъдростта:
морето има нужда от спасител –
не в лятото, а късно в есента...

Спасител верен, за да го опази
от злобата, омразата, страстта,
тайфуна на човешките омрази,
подводните скали на завистта.

Прости, море, тез наши изневери!
На колене те моля в този мрак,
че всички ний пред теб сме лицемери,
а всяко лято ти ни срещаш пак.

О, нека всеки, ей така, без вопли,
да гребне само шепичка дори.
И после до гърдта си да я стопли.
Така и ний ще станем по-добри.

В сърцето ни ще бъде вечно лято
и ти ще бъдеш неизменно в нас,
жив извор сред житейското ни бласто!
Приятелю любим, на добър час!

ВАКАНЦИЯ

Светлозар АЛЕКСИЕВ

Бански, постелка, разходка,
чадър, сянка, находка,
палми, басейни, презрамки,
плаж, хавлии, германки,
слънце, пясък, компания,

масло, парфюм, ухания,
сърце, пулс, ускорение,
целувка, любов, обяснение,
море, яхта, екзотика,
усмивки, шампанско, еротика,
вълни, чайки, делфини,
Нептун, русалки, бамбини,
лято, курорти, морета,
девойки, прегръдки, момчета,
кола, влак, притеснение,
семейство, къща, закъснение,
почивка, спомен, въздишка,
бюро, компютър и мишка.

ПЪТЕПИС На международна регата по Дунав

Когато разбрахме, че двете изчезнали лодки "ЯЛ 6", собственост на Съюза на слепите, се намериха в язовир Искър, ние тук в София бяхме много заинтригувани. Научихме, че Съюзът заделя пари за оборудването и пускането им отново на вода в Панчаревското езеро. През есента на 2013 г. заведохме потребителите на Центъра за социална рехабилитация и интеграция на хора със зрителни увреждания за първото гребане. Беше пълен хаос. Нямаше лодководачи, не знаехме как да гребем, карахме на зигзаг по езерото, добре че нямаше други лодки. И все пак преживяването можеше да се нарече изключително. Близостта на водата, природата наоколо, близката планина – всичко това го чувстваш с цялото си същество и не е необходимо да го виждаш.

Мина доста време, когато един ден на ул. "Цар Симеон" 110 дойдоха трима души – Филип, Николай и Слави. Последният е незрящ, бивш моряк и настоящ ветроходец. Останалите двама са правоспособни лодководачи и ветроходци. Те предложиха доброволно, без заплащане да тренират слепи, желаещи да се занимават с гребане. Направихме две колективни посещения на езерото, а най-запалилите гребци започнаха усилено да тренират.

Когато чух, че се подготвя участие в международната регата по река Дунав, аз не вярвах това да стане. Търсеше се финансиране за транспорт на едната от лодките, храна за екипажа, такси, палатки и тъй насетне. Бях твърдо решен да участвам. Отидох на една тренировка с бъдещия екипаж и карахме 6 часа в езерото при 32 градуса температура – условия, близки до реалните по време на регатата. Установих, че гребането е спорт за мен. Нямах нито мускулна треска, нито мазоли, а единствено бях много изгорял от слънцето. Регионалната съюзна организация в София имаше решение да отпусне 1500 лева за регатата. Чакаше се още финансиране, което дойде три дни преди заминаването. Най-после на 9 август по-голямата част от екипажа се събра в Панчарево. Лодката беше натоварена в каросерията на един камион-кран и потеглихме за Видин. Камионът щеше да ни придружава през цялото време и накрая да върне лодката в София.

Международната регата се проведе тази година за шестдесети път. В нея участват гребци и ветроходци от всички крайдунавски страни. Сега участниците бяха около 160 човека, като най-многобройна група се очертаваха немците – 53 души. За пръв път в регатата организирано участват незрящи и то от България. Инициатор за всичко това беше Слави, а двамата ентузиастични лодководачи прегърнаха идеята и действата тя да стане реалност. Николай не можа да дойде. Той ни изпрати с пожеланието – "Три

фута под кила и попътен вятър". По-късно разбрах колко важно е било това пожелание. Екипажът през първите три дни наброяваше 7 души – Вихър Пеев, Йордан Младенов, Мария Бишкова, Михаил Недков, Сашо Шипков и нашият капитан Филип Битраков.

Лодката беше пусната на вода на плажа във Видин. Камионът затъна в пясъка, но ние успяхме да го избутаме, с което все още се чувстваме горди. Опънахме палатките на самия плаж - не точно в лагера, за да сме близо до лодката. На другия ден ни очакваше адска жегата и почивка за регатата. Когато се събудих, слънцето вече печеше доста силно, но към обяд то стана непоносимо. Някои потърсиха сянка под камиона, а аз и Михаил блажено се отпуснахме в хладните води на Дунав. Вечерта направихме лека тренировка нагоре срещу течението и стигнахме почти до Дунав мост 2. Сутринта трябваше да станем рано в 5 часа, защото ни очакваше още по-голяма жегата и преход до Лом от 48 километра. Бях доста притеснен, а чувствах, че и другите се притесняват от една единствена мисъл - дали ще успеем. Средната възраст на гребците беше 58 години. Голям кураж ни даде Андрей от Русе – 33 пъти участвал в регатата. "Не бойте се! – казваше той. – Вие сте 6 гребци. Лодката ви ще се движи с около 10 километра в час. Спрете и обядвайте на Рациария, а после спокойно продължете към Лом."

Потеглихме в 7 часа. Доста бързо пресякохме пристанището на града. Минахме покрай запустелите химически заводи и оставихме зад себе си последните къщи на Видин. Капитанът ни описваше природата наоколо. Поразителното в река Дунав е тишината. Водата изглежда синя и в комбинация със зеленината от двете ѝ страни се очертава една изключителна картина. Чувах се някъде далеч шумът от колите по пътя към Лом. С кратки почивки към 12 часа акостирахме в Рациария. Очаквах с нетърпение студената бира и топлите кебапчета. Акостирането става на необорудван бряг. Няма кей. Слиза се направо във водата и качването е по същия начин.

След обяда капитанът беше решил да направи сянка на лодката с едно от платната. Ние имахме мачта и платна. При попътен или поне страничен вятър можеше да се носим по реката със силата на вятъра, без да гребем. Този ден това щастие не ни се усмихна. Стана нещо друго. Един от членовете на екипажа се оплака, че от платното не вижда греблото си и това му пречи. Ние настояхме да не се сваля платното, защото гребането става със слушане на командите, а не с гледане. Същият член на екипажа отказа да сложи и спасителната жилетка. Влезе в спор с капитана, а после и с друг член на екипажа, който му припомни, че трябва да изпълнява нарежданията. Стана скандал пред очите на другите участници в регатата почти на средата на реката. При настъпилата неразбория аз започнах да се съмнявам, че ще стигнем до Лом, а оставах още само 18 километра. В крайна сметка капитанът нареди двамата спорещи да оставят греблата и продължихме с 4 гребци.

Нарочно описвам подробно скандала, защото всички, които тепърва мислят да участват в подобно нещо, трябва да знаят, че къмпинговите условия, жегата или лошото време, физическите усилия опъват нервите на човека и той ако не успее да ги съдържи, приятното пътуване за всички може да стане ад. Още нещо трябва да се знае от самото начало – на борда на лодката трябва безпрекословно да се слуша капитанът. Той носи юридическата и моралната отговорност за целия екипаж.

По време на регатата има изискване всички участници да са пристигнали в лагера до 6 часа. В случай че някой не е пристигнал и не се е обадил, започва издирване с хеликоптер или катер. Разходите за издирването се плащат от издирвания. Ние пристигнахме в Лом в 6 часа и 15 минути, като преди 6 се обадохме за нашето малко закъснение. Всички останали дни не сме закъснели нито с минута.

Какво блаженство е след като акостираш, да седнеш в първото ресторантче на студена бира! Лично аз изпиха четири литра течност. В Козлодуй, плавайки покрай кораба "Радецки", капитанът извади тромпет и засвири "Тих бял Дунав се вълнува". В село Остров се разделихме с трима души от екипажа. Славчо Дедиков и Мария Бишкова бяха заявили, че ще участват три дни и си заминаха. Поради лош психоклимат на борда единодушно изгонихме още един член на екипажа. Останахме трима гребци. Чак в Свищов очаквахме към нас да се присъединят още хора, а дотам имаше повече от 100 километра. Капитанът остави руля и се присъедини да гребем с нас. В един от преходите не слязохме от лодката 11 часа при 35 градуса температура. Пикаехме през борда и се чувствахме като морски вълци. Наоколо можеше да ни видят само дърветата от двата бряга.

Когато стана скандалът в реката, много интересна беше реакцията на останалите участници в регатата. Едно кану се доближи до нас и човекът в него каза: "Извинявайте, момчета, че се намесвам. Аз съм правоспособен лодководач. Виждам, че вие имате добър синхрон и съм сигурен, че ще се справите. В началото винаги е трудно". В Козлодуй Поли, една от организаторките, ни успокояваше: "Не се

притеснявайте. Когато за пръв път тръгнахме на такъв поход, бяхме в лодката само момичета. В началото щяхме да се избием". Всички искаха да ни дадат кураж. Макар и в намален състав, по-нататък нещата тръгнаха по друг начин. Оказа се, че Мишо свири прекрасно на китара. Даже три месеца е свирил на круизен кораб в Средиземно море. Тромпетът на капитана и китарата огласяха лагера всяка вечер. При нас започнаха да идват и българи, и чужденци. От четири човека трима говорехме английски език. Английски говореше и шофьорът на камиона Сашо, който също беше ветроходец. Една вечер отивах към душовете, когато един млад човек ме попита – "Къде са палатките на незрящите?". Това се казва интеграция. Заедно пътуваме, посрещаме различни предизвикателства и се забавляваме.

Няма да споменавам прекрасната ракия, която си купувахме по крайбрежните селца. Фантастичната дунавска риба в ресторантчетата и гостоприемното посрещане във всяко населено място. Пристигането на регатата е празник за местното население. Посрещаха ни с литературно-музикални програми и танци, речи на кметовете и други видни гости. Вечер ни предлагаха паничка боб или рибена чорба. В Свищов се присъединиха към нас Слави Цветков и неговият 16-годишен син Веско. Имахме вече още два чифта силни ръце. От всички преходи най-дълго беше разстоянието между Свищов и Русе. Малко стряскащо звучеше 55 километра, но имаме късмет. Духна попътен вятър, прибрахме греблата и се понесохме с 12 километра в час по течението. Вятърът обаче се усили, вдигнаха се вълни. Капитанът нареди да се свали голямото платно, а след това и малкото. Никога не съм предполагал, че вятърът може да движи лодката и без платна. Вълните станаха доста големи и Веско каза: "Капитане, ако бях на твоето място, щях да акостирам". Капитанът отговори: "Защо да акостираме, нали сме тръгнали за Русе?". В Русе ни интервюираха журналисти от голям местен вестник. Един ден почивка в големия град и после отново на път. Разстоянието до село Ряхово беше 31 километра. Още в началото духна насрещен вятър. Отново с учудване установих, че вятърът колкото помага, когато е попътен, толкова пречи, ако е насрещен. Не можехме да спрем и за почивка, защото лодката се връщаше обратно срещу течението. Минахме под Дунав мост 1. За мен беше голямо преживяване. Бяхме бурно приветствани от работниците, които боядисваха моста. Ние също им отговорихме с възторжени викове. Бурната река, мостът над нас – всичко това беше наистина забележително. Спряхме за почивка едва на 800 метра от лагера в едно заливче. Почти връхлетяхме върху мрежата на възрастен рибар. След Никопол при нас се качи най-възрастният участник в регатата Адмирала. Той е на 84 години и 48 пъти е участвал в нея. Бяхме го поставили на носа да наблюдава за плитчини. Още не бяхме акостирали, когато той извика към рибаря: "Продаваш ли ракия?".

Добрахме се до лагера. Вятърът се усили още повече. Вълните станаха толкова големи, че някои от тях прехвърляха борда на лодката. "Дунав може да прави по-мръсни номера от морето" – казваше Адмирала и беше прав. Седнахме вечерта и Слави заедно с капитана обсъдиха ситуацията. Прогнозата беше за още по-силен насрещен вятър и проливен дъжд през следващите три дни. Единодушно беше мнението, че пътуването нататък не е безопасно нито за екипажа, нито за лодката. Взехме решение сутринта да качим лодката на камиона и да потеглим обратно за София. Изминали бяхме 330 километра и оставахме само около 60 до Силистра, но беше опасно да продължим. В тази си част реката е широка над 1 километър. Двата бряга представляват гъста гора, чиито дървета са обвити с бръшлян. Има много водоплаващи птици. Всички казват, че нататък било още по-красиво. С голямо съжаление си тръгнахме. Представяхме си последното акостиране в Силистра, партито за всички участници, последната вечер и нашето триумфално завръщане. В крайна сметка все пак е по-важно, че се върнахме невредими и ние, и лодката, която 12 дни беше наш втори дом. Искрено се надяваме, че още слепи и слабовиждащи хора ще се включат в бъдещи регати. Очакваме на борда повече младежи, жадни за приключения и купон на полеви условия.

Специални благодарности изказваме на нашите спонсори - Фондация "Български спорт", Регионална съюзна организация - София и спортен клуб "Вая" Бургас.

Йордан МЛАДЕНОВ

